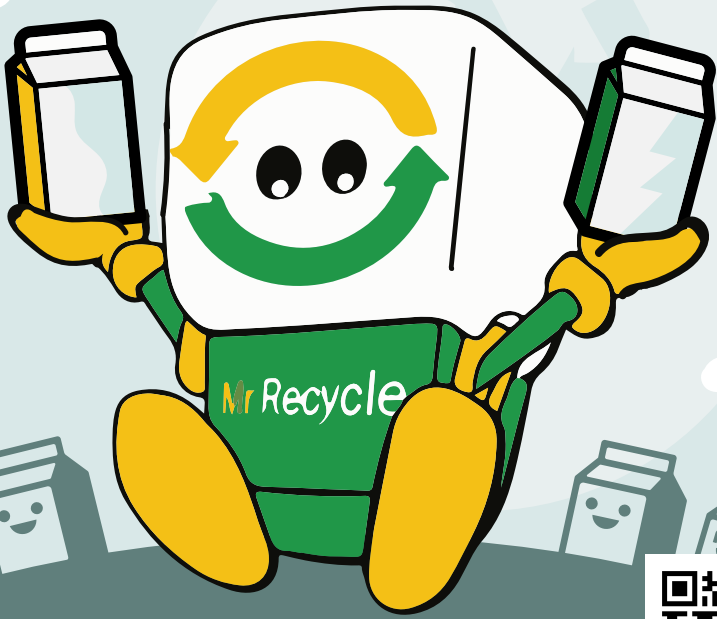

เรื่องเล่าจากบรรจุก้นท์

ตอน กล่องเครื่องดื่ม

จัดทำโดย

สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

คำนำ

บรรจุกินท์ ส่วนประกอบที่สำคัญของสินค้าที่ส่วนใหญ่จะหมดประโยชน์ทันทีหลังการใช้งาน เนื่องจากผู้บริโภคไม่เข้าใจถึงความสำคัญของบรรจุกินท์และวิธีการจัดการที่ถูกต้องและเหมาะสม ทั้งที่บรรจุกินท์สามารถหมุนเวียนกลับมาใช้เป็นวัตถุดิบได้ จึงทำให้ที่ผ่านมา บรรจุกินท์กลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้น วิธีการที่จะทำให้บรรจุกินท์กลับมาสร้างประโยชน์อย่างยั่งยืนได้ จะต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้บริโภคและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวงจรการจัดการบรรจุกินท์ เพื่อให้การจัดการเป็นไปอย่างเหมาะสมตลอดวัฏจักรชีวิต

Infographic เรื่อง กล่องเครื่องดื่ม

จะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านรู้จักกล่องเครื่องดื่มมากขึ้น ตั้งแต่ประวัติความเป็นมาของกล่องเครื่องดื่ม วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต กระบวนการผลิต คุณสมบัติ การรวบรวม การจัดการ ซึ่งผู้ใช้งานสามารถนำไปศึกษาเอง หรือถ่ายทอดไปยังผู้อื่น เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย และเหมาะแก่การสื่อสารความเข้าใจเพราะมีรูปแบบที่ง่ายไม่ซับซ้อน

TIPMSE ผู้จัดทำสื่อชุดนี้ หวังว่าภายหลังจากการศึกษา Infographic ชุดนี้ ผู้ใช้งานจะสามารถเข้าถึงบรรจุกินท์และแนวคิดที่ว่า “บรรจุกินท์ เป็นวัตถุดิบ” ได้

TIPMSE 2018

บรรจุกภัณฑ์ เป็น... วัตถุดิบ Packaging Creates Value

ในอดีต มนุษย์ใช้หนังสัตว์ หรือใบไม้ห่อหุ้มอาหารเพื่อป้องกันแมลง แสงแดด และฝน โดยนำเอาวัตถุดิบ (Raw Materials) จากธรรมชาติมาเป็นวัสดุห่อหุ้ม

ต่อมามนุษย์เริ่มรู้จักการประดิษฐ์ คิดค้นภาชนะบรรจุ ด้วยการดัดแปลงคุณสมบัติทางกายภาพของวัสดุให้มีรูปร่าง และหน้าที่ใช้สอยเพิ่มขึ้นตามสภาพการเรียนรู้ และการค้นพบวัสดุในแต่ละยุค

ในปัจจุบัน การออกแบบบรรจุกภัณฑ์มีบทบาทที่สำคัญต่อการค้า และการบริการ โดยทำหน้าที่ในการปกป้อง คุ้มครองสินค้าให้ปลอดภัยจากความเสียหาย อันเนื่องมาจากการกระทบกระเทือน และการป้องกันสิ่งปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการขนส่ง ซึ่งบทบาทนี้มีผลทำให้รูปแบบของบรรจุกภัณฑ์ (Package Form) มีการพัฒนามาโดยตลอด เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการจำหน่ายสินค้า

ความหมายของการบรรจุกภัณฑ์ (Packaging)

บรรจุกภัณฑ์ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากวัสดุใดๆ ทำหน้าที่รองรับหรือห่อหุ้ม ผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้บรรจุ ปกป้อง นำส่ง จัดการ และนำเสนอสินค้าที่เป็นวัตถุดิบ ไปจนถึงสินค้าสำเร็จรูป จากผู้ผลิตไปถึงมือผู้ใช้ หรือผู้บริโภค นอกจากนั้น ยังช่วยอำนวยความสะดวกในการขนส่ง และการเก็บรักษา ช่วยกระตุ้นการซื้อ ตลอดจนแจ้งรายละเอียดของผลิตภัณฑ์

TIPMSE ได้นำเรื่องราวทั้ง 5 บรรจุกภัณฑ์มาเรียงร้อยผ่าน Infographic เพื่อนำเสนอสาระดีๆ แก่ทุกท่าน โปรดติดตามกันได้ผ่าน www.facebook.com/tipmse

แก้ว

กระดาษ

พลาสติก

โลหะ/อลูมิเนียม

กล่องนม/กล่องเย็บ

แบ่งออกเป็น 5 ประเภท

บรรจุภัณฑ์ (Packaging)

กำเนิดกล่องเครื่องดื่ม

1 จุดเริ่มต้นของเรื่องราว
เกษตรกรเลี้ยงโคนมประสบปัญหาในการจัดเก็บ
และขนส่งนมสด โดยบรรจุไว้ในขวดแก้วเซ่น
ซึ่งนำเสียนง่าย

2 ในปี ค.ศ. 1915
นายจอห์น ฟาน วอร์เมอร์ ได้คิดค้นกล่อง
เพื่อบรรจุนมโดยทำจากกระดาษเคลือบแว็กซ์
สำหรับกันความชื้น

3 ในปี ค.ศ. 1966
ได้มีการปรับเปลี่ยนจากการใช้แว็กซ์เคลือบมาเป็นการใช้
พลาสติกประเภท PE ซึ่งมีประสิทธิภาพป้องกันการรั่วซึม
ได้ดีกว่าการใช้แว็กซ์

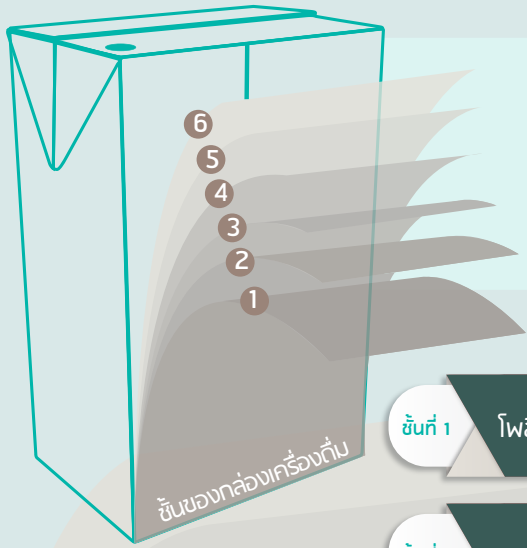
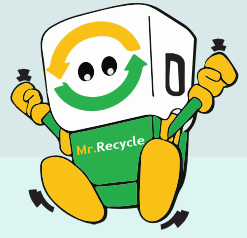
4 ในปี ค.ศ. 1970
มีการนำลูมินีียมฟอสฟอไรต์เป็นส่วนประกอบ
ของในกล่องเครื่องดื่มเพื่อยืดอายุการจัดเก็บ
และป้องกันแสงส่องผ่าน

5 ปัจจุบัน
มีการพัฒนากล่องเครื่องดื่มให้เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม สามารถ รีไซเคิลได้ 100%

กว่าจะมาเป็นกล่องเครื่องดื่ม

ส่วนประกอบของ **กล่องเครื่องดื่ม** ประกอบด้วย กระดาษ พลาสติก (โพลีเอทิลีน) และอลูมิเนียมฟอยล์ โดยจะนำมาซ้อนกันเป็นชั้นๆ 6 ชั้น

- ชั้นที่ 1 โพลีเอทิลีน ป้องกันความชื้นจากภายนอก
- ชั้นที่ 2 กระดาษ เพื่อความคงทนแข็งแรงของกล่อง
- ชั้นที่ 3 โพลีเอทิลีน ช่วยผนึกกล่องให้แน่นสนิท
- ชั้นที่ 4 อลูมิเนียมฟอยล์ ป้องกันภาวะภายนอก
- ชั้นที่ 5 โพลีเอทิลีน ช่วยผนึกกล่องให้แน่นสนิท
- ชั้นที่ 6 โพลีเอทิลีน ป้องกันและยึดติด การรั่วซึมของของเหลว

มิตรสหายของกล่องเครื่องดื่ม

กล่องเครื่องดื่มมี 2 ชนิด

กล่อง UHT

ตัวผมมักถูกเรียกว่า กล่อง UHT
มีส่วนผสม 3 ส่วนสำคัญ คือ
พลาสติก (โพลีเอทิลีน)
กระดาษ และอลูมิเนียมฟอยล์
ใช้บรรจุเครื่องดื่ม
ที่ผ่านการฆ่าเชื้อในระบบ UHT
(ultra high temperature)
ซึ่งอายุการเก็บรักษา
ประมาณ 6 เดือน - 2 ปี

พลาสติก (โพลีเอทิลีน)

อลูมิเนียมฟอยล์

กระดาษ

กล่องพาสเจอร์ไรซ์

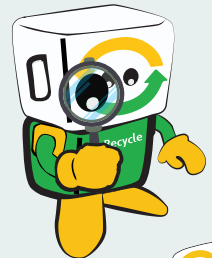
ส่วนน้องชายของผม
มักถูกเรียกว่า กล่องพาสเจอร์ไรซ์
เกิดจากส่วนผสม 2 ส่วน ได้แก่
พลาสติก (โพลีเอทิลีน)
และกระดาษ ใช้บรรจุเครื่องดื่ม
ที่ผ่านการฆ่าเชื้อในระบบ
Pasteurization
อายุการเก็บรักษา
ไม่เกิน 10 วัน

พลาสติก (โพลีเอทิลีน)

กระดาษ

ข้อดี-ข้อเสียของกล่องเครื่องดื่ม

✓ ข้อดี

น้ำหนักเบา ประหยัดพื้นที่ ช่วยต่อการขนส่ง

เก็บรักษาได้นานไม่ต้องแช่เย็น ช่วยยืดอายุของเครื่องดื่มภายใน

กล่องเครื่องดื่มสามารถปกป้องเครื่องดื่มภายในจาก ความชื้น อากาศ และแสง จากภายนอก

✗ ข้อเสีย

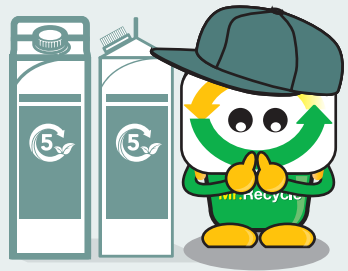
หากเกิดความเสียหายกับตัวกล่อง สินค้าที่อยู่ภายใน จะมีปัญหาการนำเสียบ

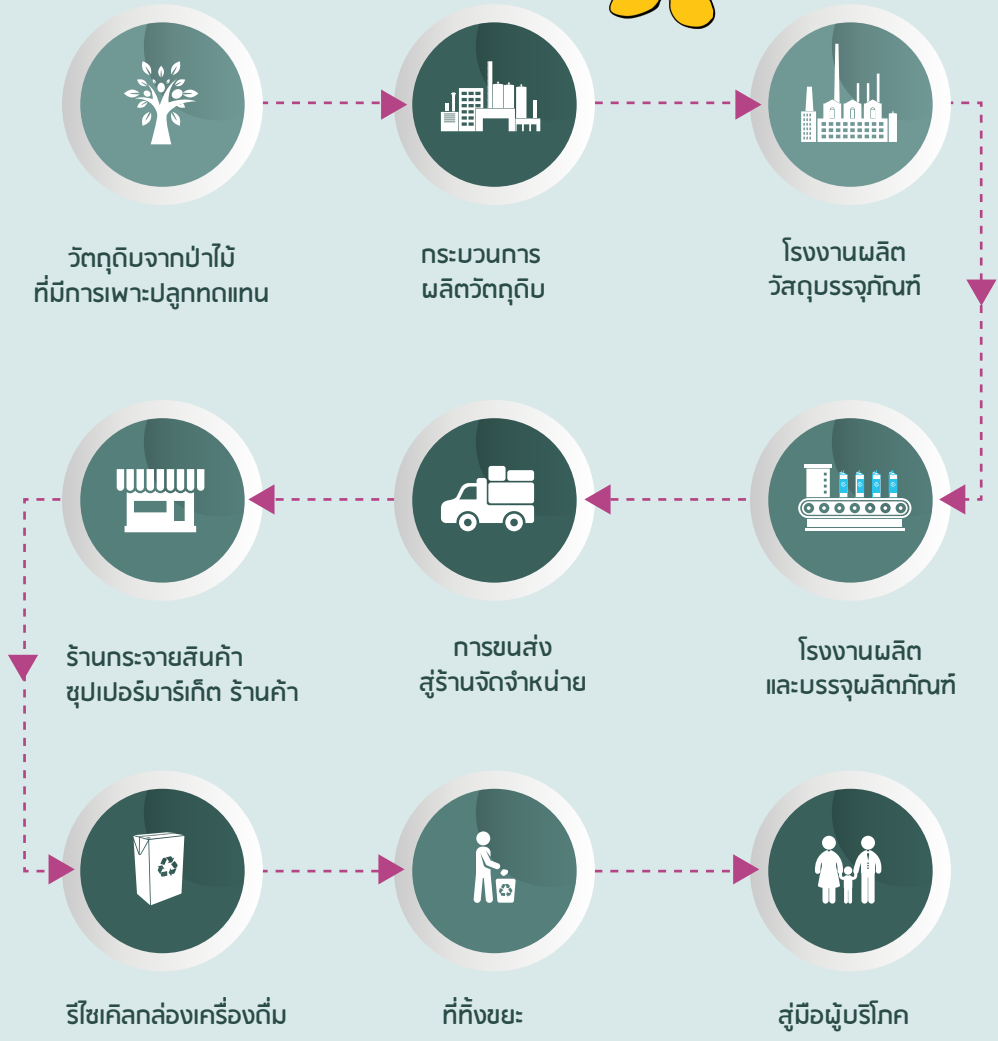
กล่องเครื่องดื่มเกิดมาเพื่อใคร

กล่องเครื่องดื่ม

ถูกใช้อย่างแพร่หลาย ในการปกป้อง ความสด และอายุของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์อาหาร, สามารถเก็บรักษาได้ในพื้นที่ อุณหภูมิห้อง รวมทั้งสามารถปกป้องรสชาติ และคุณค่าทางอาหาร ให้อยู่อย่างครบถ้วน

วงจรชีวิตของกล่องเครื่องดื่ม

กล่องเครื่องดื่มกับ 3R

การจัดการกับกล่องเครื่องดื่มอย่างถูกวิธีด้วยหลัก 3R จะช่วยลดการใช้ต้นทุนวัตถุดิบอย่างสิ้นเปลือง และยังเป็นการลดการทำร้ายสิ่งแวดล้อมด้วยอีกทางหนึ่ง

		
REDUCE	REUSE	RECYCLE
ลดการใช้หรือใช้น้อยลง	นำกลับมาใช้ซ้ำ	นำกลับมารีไซเคิล
เลือกซื้อผลิตภัณฑ์(ในกล่องเครื่องดื่ม) ที่มีขนาดต่อหน่วยที่ใหญ่ขึ้น แทนการซื้อสินค้าแยกขนาดเล็กหลายๆ ชิ้น เช่น น้ำผลไม้ ให้เลือกซื้อกล่องใหญ่แทนกล่องเล็ก	นำกล่องเครื่องดื่มแล้วมาใช้ซ้ำในรูปแบบต่างๆ อาทิ ใช้แทนกระดาษเพาะกล้า ใช้แทนที่ใส่ดินสอ ปากกา เป็นต้น	รีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น แผ่นหลังคารถยนต์ มอเตอร์ไซด์

กล่องเครื่องดื่มเก็บอย่างไรให้ถูกวิธี

ดื่มนมและเครื่องดื่มในกล่องให้หมดแล้วพับตามแบน หรือ แทะ-ล้าง-เก็บ เพื่อไว้เก็บไว้ได้นานและไม่เกิดกลิ่นรบกวน ช่วยลดพื้นที่ในการจัดเก็บ

วิธีการเก็บกล่องเครื่องดื่ม 3 วิธี

A

แทะ

แทะกล่องค้ล่อก

ล้าง

ล้างน้ำทำความสะอาด

เก็บ

เก็บซ้อนให้เรียบร้อย

B

ตั้ง

ตั้งมุมบนริ้ดให้แบน

พับ

พับไปด้านหลังทั้ง 2 ข้าง

พับ

พับบนครึ่งหนึ่งมาจรดล่าง

C

ตั้ง

ตั้งมุมบน

ตั้ง

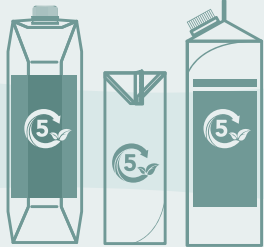
ตั้งมุมล่าง

พับ

พับให้แบน

การกลับมาของกล่องเครื่องดื่ม

กล่องเครื่องดื่ม

อลูมิเนียม
Aluminium

ผงอลูมิเนียม

ผลิตภัณฑ์จากอลูมิเนียม

♻️ หลังคาเขียว(หลังคารีไซเคิล)

พลาสติก
Polymers

เม็ดพลาสติก

ผลิตภัณฑ์จากพลาสติก

กระดาษ
Paperboard

กล่องกระดาษ

กระดาษรีไซเคิล

ถุงกระดาษ

กล่องเครื่องดื่มกับพลังงาน

การใช้กระดาษรีไซเคิล จาก กล่องเครื่องดื่ม 1 ตัน จะช่วยลด

ลดการตัดต้นไม้ 17 ตัน

ลดการใช้กระแสไฟฟ้า 1,000 กิโลวัตต์/ชั่วโมง

ลดการใช้น้ำมันเตา 300 ลิตร

ลดขยะจากกระดาษ 1 ตัน

ลดการใช้น้ำ 20 ลูกบาศก์ลิตร

ลดการนำเข้ากระดาษจากต่างประเทศ 25,000 บาท

ลดค่ากำจัดขยะ 1,000 บาท/ตัน

กล่องเครื่องดื่มกับสิ่งแวดล้อม

กล่องเครื่องดื่ม 1,000 กิโลกรัม
ช่วยลด CO₂
900 กิโลกรัม

กล่องเครื่องดื่ม 1,000 กิโลกรัม
อนุรักษ์ พื้นที่ป่า
150 ตารางเมตร

กล่องเครื่องดื่ม 1,000 กิโลกรัม
ช่วยลดพื้นที่จัดเก็บขยะ
4 ตารางเมตร

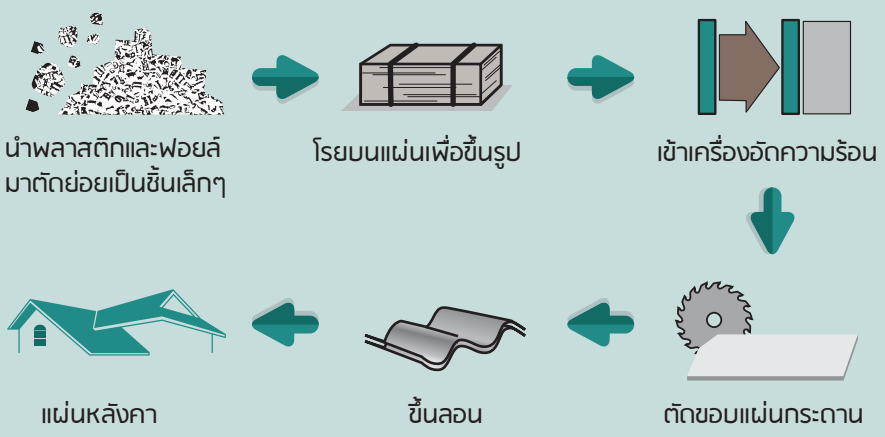

เรื่องน่ารู้ของกล่องเครื่องดื่ม

กระบวนการรีไซเคิลกล่องเครื่องดื่ม

การผลิตเป็นแผ่นหลังคา กรีนบอร์ด

แนวคิดสังคมแห่งการบริโภคอย่างยั่งยืน หรือ CLOSED LOOP PACKAGING (CLP)

มุ่งเน้นให้เกิดการจัดการบรรจุกภัณฑ์ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยการเชื่อมโยงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดทั้งวงจร ให้มีส่วนร่วมในการส่งต่อบรรจุกภัณฑ์เข้าสู่กระบวนการใช้ซ้ำ หรือนำกลับมาใช้ใหม่ ภายใต้แนวคิด “บรรจุกภัณฑ์เป็นวัตถุดิบ”

เมื่อประเทศไทย กำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ การปรับตัวและหาทางออกให้คนกลุ่มนี้ จึงมีความสำคัญมาก กิจกรรมการคิดแยก เช่น ตลาดนัดรีไซเคิล จุดรับบริจาคบรรจุกภัณฑ์ใช้แล้ว อาจเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะดำเนินการ โดยกลุ่มผู้สูงอายุ โดยรายได้ที่เกิดขึ้นนำมาจัดตั้งกองทุนเพื่อสร้างเป็นรายได้และสวัสดิการให้กับสมาชิก ควบคู่ไปกับการสร้างสังคมแห่งการบริโภคอย่างยั่งยืน

ผู้สนับสนุน

Good Food, Good Life

เรื่องเล่าจากบรรจุภัณฑ์ ตอน กล่องเครื่องดื่ม

